

طریقہ علوم دینی و اخلاقیہ

دکتر محمد رضا توکلی صاحب

میراث

سرشناسه	توکلی صابری، محمدرضا، ۱۳۲۵ - Saberi Tavakoli, Mohamadreza
عنوان و نام پدیدآور	ناصر خسرو و علوم طبیعی / محمدرضا توکلی صابری.
مشخصات نشر	تهران : میرماه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۸۸ ص.؛ مصور؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۴۶۰-۱
وضعیت فهرست نویسی	فبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۸۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	نمایه.
موضوع	ناصر خسرو، ۳۹۴-۴۸۱ ق. -- دیدگاه درباره علوم طبیعی Naser Khosrow -- Views on Physical sciences
موضوع	PIR4۷۷۵
رده بندی کنگره	۸۶۱/۲۲
رده بندی دیویی	۸۶۹۳۸۷۸
شماره کتابشناسی ملی	فبا
اطلاعات رکورد کتابشناسی	

www.ketab.ir

علوم
خبر

نویسنده: دکتر محمد رضا توکلی صابر

ناشر: انتشارات میرماه

طراح گرافیک: واحد گرافیک انتشارات میرماه

لیتوگرافی و چاپ: نقش جوهر

صحافی: محمد

نویت و سال انتشار: نخست / ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۴۶۰-۱

تمام حقوق اثر برای نویسنده و ناشر محفوظ است.

تهران، نیاوران (شهید باهنر)

خیابان مزده (شهید مصطفی مقدسی)

شماره ۶۴، طبقه ۵، واحد ۱۳

کدپستی: ۱۹۷۱۸۱۵۱۶۶

تلفن: ۲۲۷۵۹۲۰۳-۲۲۷۲۲۹۰۱

تلفاکس: ۲۲۷۲۲۹۰۲

www.mirmah.com

info@mirmah.com

۵	دیباچه
۹	درآمد
۱۳	ناصر خسرو قبادیانی کیست؟
۱۹	خصلت‌های ویژه ناصر خسرو
۳۱	خرد آغاز جهان است
۳۵	دانش رهایی است
۴۱	ناصر خسرو و علوم طبیعی
۴۱	پزشکی
۴۵	جانورشناسی
۴۷	گیاه‌شناسی
۵۰	علوم زمین
۶۴	ریاضیات
۷۰	پدیده‌های فیزیکی
۷۶	نجوم
۸۳	منابع
۸۵	نمایه

جنبش علمی که در قرن دوم هجری در جهان اسلام با ترجمه کتاب‌هایی از زبان‌های فارسی، هندی و یونانی، به عربی آغاز شده بود، در قرن سوم و چهارم همچنان ادامه یافت. در چنین فضایی بود که عقل و خردگرایی رواج بسیار یافت و نهضت معتزلیان و اسماعیلیه فراگیر گردید و اخوان الصفا که ملاحجه فرهنگی اسماعیلیه بودند و با آن‌ها ارتباط داشتند، آثار خود را پدید آوردند.

گسترش و پیشرفت علم و دانش و فلسفه در قرن پنجم هجری به اوج شکوفایی خود رسید. قرنی که ناصر خسرو در آن زندگی می‌کرد و با بزرگانی چون فردوسی، خیام، بیرونی، غزالی و کرجی معاصر بود. نکته جالب این است که بیشتر این دانشمندان در جهان اسلام یا ایرانی بوده‌اند و یا به نوعی از فرهنگ و تمدن ایرانی متأثر بوده و یا با آن در ارتباط بوده‌اند. تعداد دانشمندان در چهار قرن پیش از او و کیفیت آثارشان و تأثیر آن‌ها بر دانشمندان و متفکران بعدی در جهان اسلام بسیار قابل ملاحظه است. یک دلیل مهم این موضوع آزادی نسبی اندیشه و خردگرایی بود که در آن دوران رواج داشت، اما در قرن‌های بعد ادامه نیافت و به تدریج رو به افول گذاشت و جایش را به تقلید داد. این پدیده از قرن ششم هجری به بعد به حدی قدرت یافت که دانشمندان هرگونه ابداع و ابتکار و نواندیشی را نهی کرده و بیشتر به دانشمندان قرون گذشته ارجاع می‌دادند، چون رای و نظر آن‌ها را بهتر، مستندتر و صحیح‌تر می‌دانستند. از قرن پنجم هجری به